

Metsänomistajien neuvontaan lisää vaikuttavuutta

Harri Hänninen
Metsäntutkimuslaitos

Esitelmän sisältö

- mittakaava – minkä mittaluokan kysymys?
- neuvonnan edellytys – tunnettava kohderyhmä
- onko neuvonnalla todettu vaikutuksia?
- keinoja neuvonnan tehostamiseen

METLA

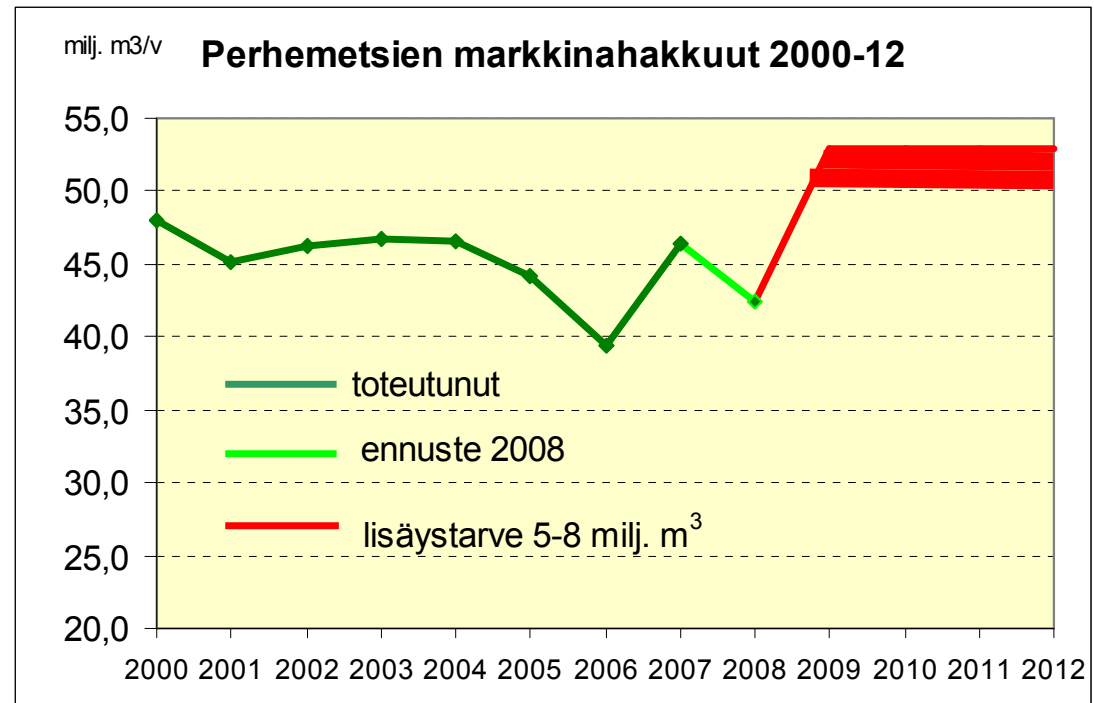
Mottitalkoiden mittakaava

Kuinka suuri joukko metsänomistajia olisi saatava liikkeelle?

Puukauppa vaatii metsänkäyttöilmoituksen, joiden määrä \approx puukaupan tehneet metsänomistajat. Ilmoituksia tehtiin yksityis-

metsissä vuosina 2000-7 keskimäärin **92 000**, joiden puumäärä oli keskim. 450 m^3 ja pinta-ala $5,1 \text{ ha}$.

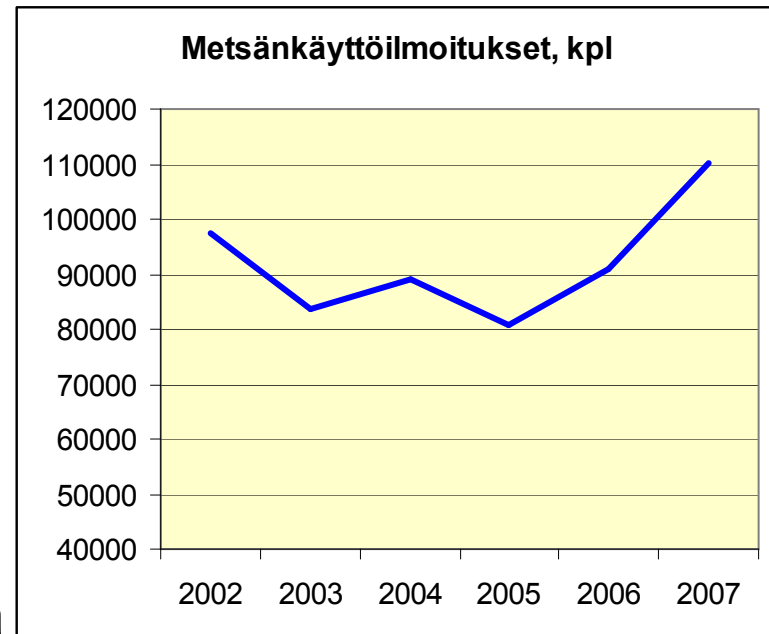
5-8 milj. motin lisäys painottuu harvennuspuuhun, joten leimikon koko pienenee (oletus 10%, eli 400) \rightarrow tavoitettava **25 000 -30 000 metsänomistajaa enemmän, yhteensä 115 000-120 000.**

Onko 115 000 – 120 000 puukaupasta innostuvan metsänomistajan löytäminen mahdollista?

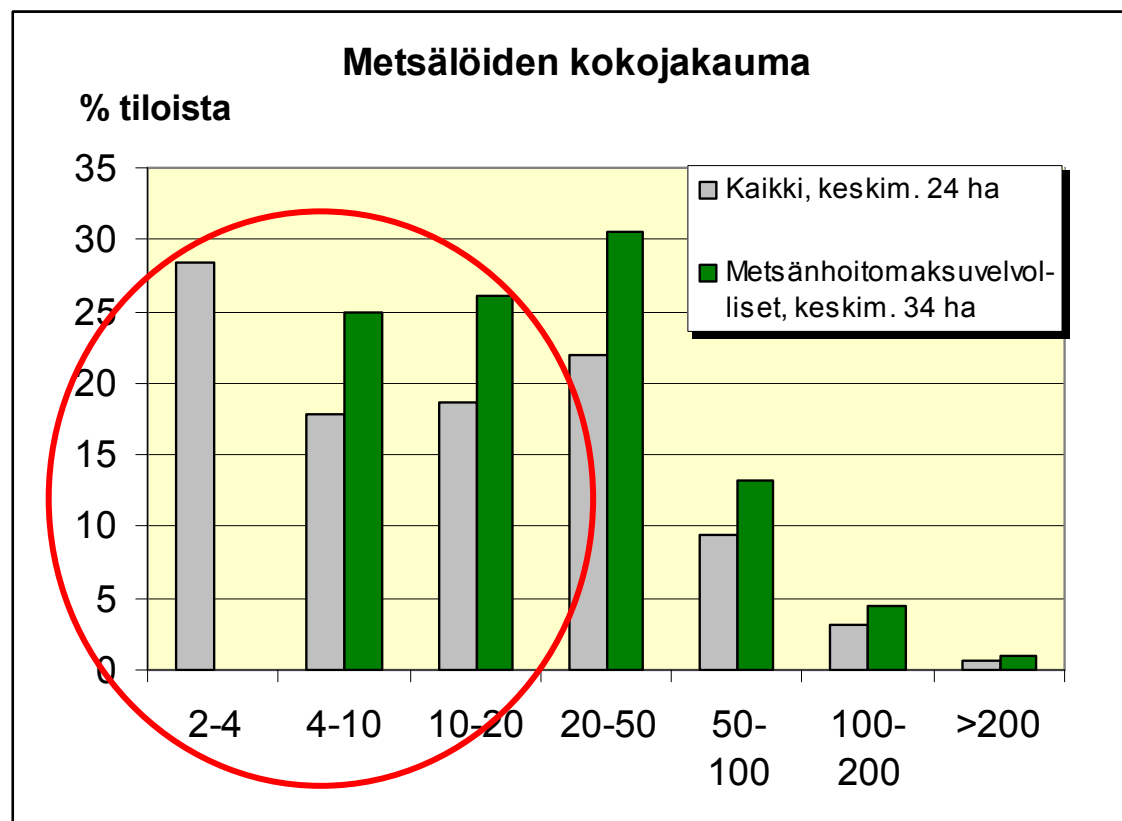
Vuonna 2007 yksityismetsissä tehtiin 110 000 metsänkäyttöilmoitusta.

Puun kysyntä painottui 2007 tukkiin ja hinnat olivat ennätysmäisen korkealla. Nyt samanlaista hintavipua ei voida käyttää.

Puukaupan veroalennus tarjoaa kuitenkin porkkanan. Se on metsäneuvojalle hyvä myyntiargumentti.

Yksityismetsänomistus on pienmetsälövaltaista

Kaikkien metsälöiden lukumäärä on 443 000 ja metsänhoitomaksuvelvollisten 317 000.

Päätöksentekijöitä (puolisot, perikuntien ja yhtymien jäsenet) on kaksi kertaa enemmän.

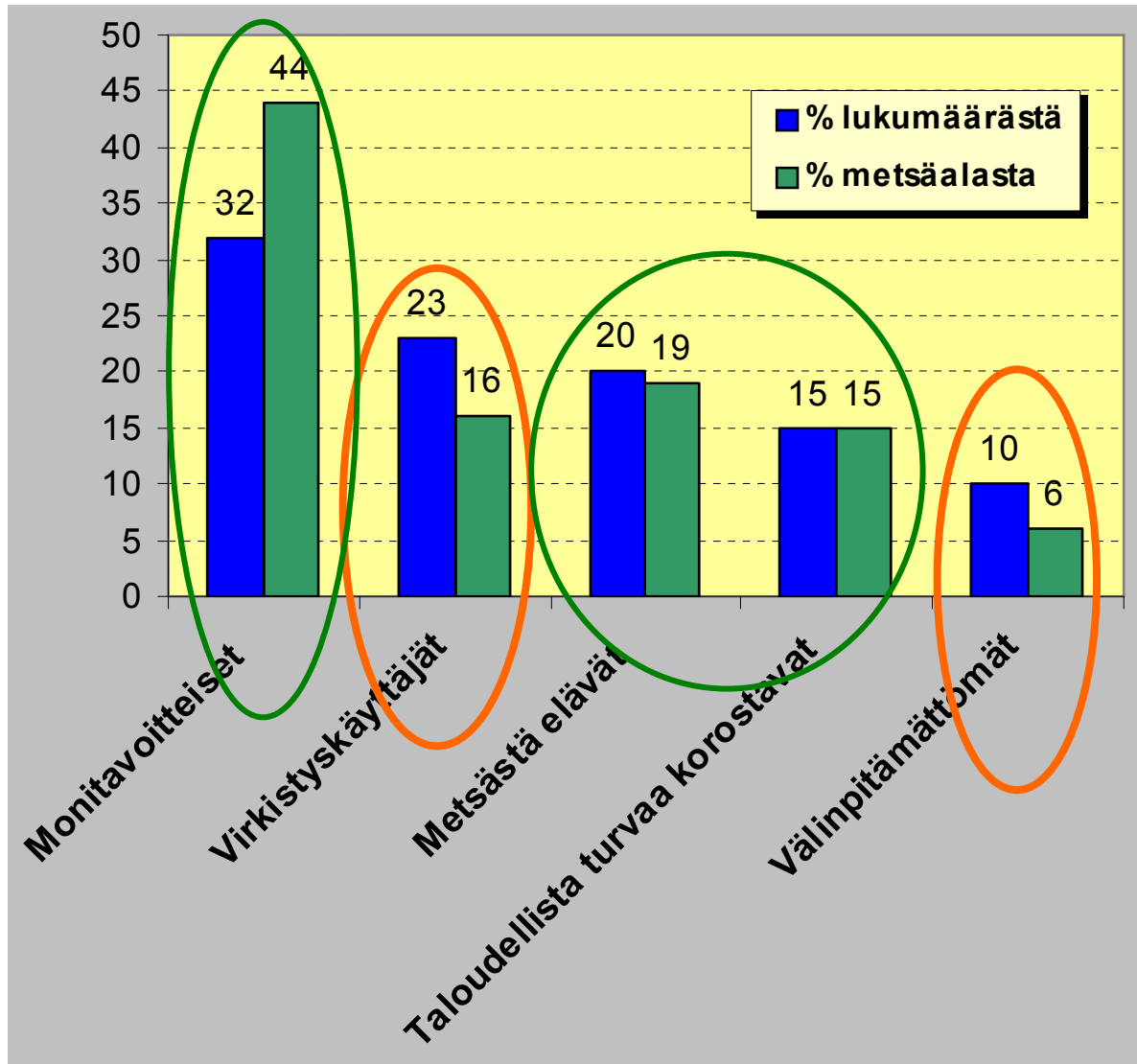
Kaikista metsälöistä 65 % ja metsänhoitomaksuvelvollisista 51 % on kooltaan alle 20 ha, joiden omistajille puunmyyntitulo usein merkityksetön.

Millaisia perhemetsänomistajat ovat?

Taustatekijä	Metsänomistajat keskim.			Uudet omist.
	1990	1999	2003	2003
Keski-ikä kasvaa	54 v	57 v	59 v	49 v
Eläkeläisiä enemmän	34 %	37 %	43 %	19 %
Maanviljelijöitä vähemmän	29 %	25 %	19 %	15 %
Etämetsänomistajia enemmän	41 %	50 %	51 %	71 %
Maaseudulla asuvia vähemm.	67 %	63 %	60 %	45 %
Ylioppilaita	-	15 %	15 %	30 %
Ylemmän asteen ammattitutkinto	-	26 %	31 %	46 %

Uudet metsänomistajat = omistaneet tilan alle 5 vuotta

Metsänomistuksen tavoitteet

Puuntuottajia

- 67% omistajista
- 78% metsistä

”Passiivisia”

- 33% omistajista
- 22% metsistä

**myyvät puuta
noin 2 m³/ha/v
vähemmän**

= 5 milj. m³/v

**Miten motivoida
hakkuisiin?**

Lähde: Favada, Karppinen, Kuuluvainen, Mikkola & Stavness 2007.

Onko neuvonnalla vaikuttavuutta?

- useissa kotimaisissa ja kansainvälisissä tutkimuksissa **neuvonnan** on todettu vaikuttavan metsänomistajan markkinoille tuloon, puunmyyntimäärään ja metsänhoitotöihin
- **metsäsuunnitelmalla** yksinään vähäinen merkitys
- taloudellisen kannusteen (**tuki, vero**) vaikutus työmääriin merkittävä

Tarvitaan kaikkia keinoja yhdessä

- neuvonta – markkinointivaikutus
- metsäsuunnitelma – herätevaikutus
- tuki, verohuojennus – määrävaikutus (porkkana)

Lähde: Ovaskainen, Hänninen, Mikkola & Lehtonen 2006.

Keinoja neuvonnan tehostamiseen (1)

- **Metsävaratiedot tehokäyttöön**
 - arvokas tieto nyt vajaakäytettynä - tulisi kyetä hyödyntämään metsänhoidon ohella myös puunhankinnassa
 - metsänomistajille on lähetetty metsänhoitotiedotteita
 - sen ohella tulisi lähettää hakkuumahdollisuustiedote
 - Metsäkeskukset ovat lähettävät tänä vuonna 40 000 tiedotetta alueilla, joilla on tuoreita metsävaratietoja
 - Tiedote sisältää saatekirjeen ja kuviokartan, jossa eri toimenpiteet on osoitettu värein
 - Tiedotepakettiin sisältyy myös alueen palveluntarjoajien ja puunostajien yhteystietoja
 - **Metsänomistajien antama palaute on ollut myönteistä**

Malli metsänhoito- ja hakkuumahdollisuus-tiedotteesta

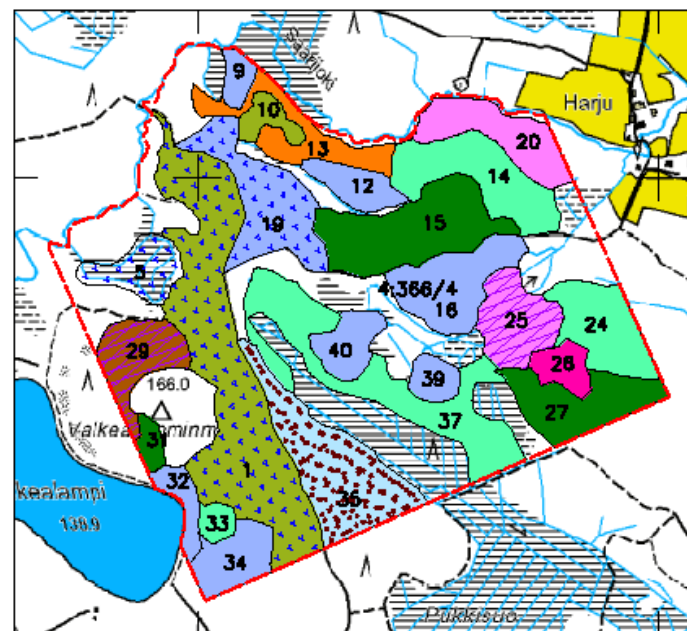
Metsänhoitotarpeet ja hakkuumahdollisuudet

METSÄTALouden KEHITTÄMISKESKUS TAPIO
 SOIDINKUJA 4
 00700 HELSINKI

Kunta 142 IITTI
 Kylä 411 NIINIMÄKI
 Tila SUOKANTA 4:366

Mittakaava 1:10000
 Karttalehti 3221 02 D
 (c) Maanmittauslaitos lupa nro 15/MYY/06

Suunnittelualue 142
 Lohko 3

Toimenpide lähimmän viiden vuoden aikana

	Talmon perustaminen		Talmon varhishoito
	Talmonhoito		Nuoren kasvatusmetsän hoito
	Vajaatuottoisen metsän uudistaminen		Ylispuiden poisto
	Ensiharvennuuhakkuu		Harvennuuhakkuu
	Uudistushakkuu		Kunnaatusojitus
	Terveyslannoitus		Metsänhoidollisesti kiireellinen

Keinoja neuvonnan tehostamiseen (2)

■ Täsmäneuvontakampanja

- perataan metsävaratiedon pohjalta sellaiset metsälöt, joilla runsaasti hakkuumahdollisuuksia, mutta ei metsänkäyttöilmoituksia moneen vuoteen
 - metsävaratieto- ja metsänkäyttöilmoitusrekisterin ristiinajo
- henkilökohtainen yhteydenotto metsänomistajaan, havainnollistetaan motit euroina, esitellään sijoituskohteita ja tapoja siirtää varallisuutta perillisille
- metsäalan neuvontakampanjoista myönteisiä tuloksia sekä hakkuu- että metsänhoitotöissä

- Vaatii paljon resursseja, joten kaikkien toimijoiden (metsäkeskus, metsänhoitoyhdistys, puunostajat, metsäpalveluyrittäjät) yhteistyö tarpeen
- Avaimet käteen palvelu – sovitaan myös kaikista hakkuun jälkitöistä uuden metsän perustamiseksi

Keinoja neuvonnan tehostamiseen (3)

- **Metsänomistajien yhteystiedot paremmin saataville**
 - hankala saatavuus metsäpalvelujen markkinoinnin esteenä
 - aito kilpailu palvelutarjonnasta puuttuu
 - palvelujen markkinointi olisi metsänomistajien etu
 - tulisi perustaa valtakunnallinen metsänomistajarekisteri, josta voidaan myydä yhteystietoja (vrt. väestörekisteri, ajoneuvoliikennerekisteri)
- **Tietosuojakysymykset ratkaistavissa, jos tahtoa**
 - metsäsuunnitelman luovutuksen yhteydessä omistajalta lupa tietojen luovuttamiseen halutuille tahoille
 - metsänomistaja voi laittaa osoiterekisteriin suoramarkkinointikiellon

Lopuksi

- metsissä on valtavat metsänhoidon rästit, ja lisääntynyt puukauppa poikii niitä lisää
- ”puunmyyntineuvonnan” ohella tarvitaan metsänhoidon neuvontaa
- kaikille metsänomistajille metsä ei merkitse samaa kuin raha, ja se tulee hyväksyä neuvonnassa

Neuvonnalle etua, jos arvovaltainen taho ”mottitalkoiden” keulakuvana

